

Безумовно, велике значення для впровадження інклюзивної освіти мало б створення державних освітніх стандартів як сукупності вимог, обов'язкових до освоєння, змісту і умов основної освітньої програми, забезпечення умов для індивідуального розвитку всіх учнів, особливо тих, хто найбільшою мірою потребує спеціальних умов навчання - дітей з ОМЖ.

Таким чином, в результаті значних змін системи освіти для дітей з ОМЖ сьогодні в Україні є вибір освітніх варіантів і закладені правові основи навчання: в спеціальних (корекційних) школах та інтернатах (диференційоване навчання, або інтернальна інтеграція); загальноосвітніх школах (екстернальна інтеграція - спеціальний клас або інклюзивне навчання - в загальноосвітньому класі); надомне навчання (в тому числі дистанційне або змішане) [4]. При цьому важливим компонентом успішного навчання дитини з ОМЖ в середовищі здорових однолітків є психолого-педагогічна підготовка до нього учасників навчально-виховного процесу: за допомогою навчальних програм підвищення кваліфікації для фахівців установ і програм удосконалення батьківської компетентності.

Література

1. Михальченко К. А. Инклюзивное образование – проблемы и пути решения // Теория и практика образования в современном мире: материалы междунар. науч. конф. (г. Санкт-Петербург, февраль 2012 г.). – СПб.: Реноме, 2012. – С. 77-79.

2. Крижановська Т.В. «Соціалізація дітей з вадами зору в Україні: досвід та перспективи»//Педагогіка здоров'я/ Зб. наук. праць Всеукраїнської наук.практ. конф, присвяченої 170 річчю з дня народження І.І.Мечнікова, 15 травня,2015р, Харків, 2015, с.655-660.

3. Крижановська Т.В. «Діти з вадами зору в інклюзивній освіті»//Діти з особливостями у розвитку в загальноосвітньому просторі. Довідковий матеріал з досвіду роботи медпрацівників спеціальних навчальних закладів, Дніпропетровськ,2015, с.36-64

4. Крижановська Т.В. « Досвід та актуальні проблеми соціальної реабілітації дітей с обмеженими можливостями в Україні»//Освітній простір, регіональні та інформаційні аспекти, Науково-методичний журнал, випуск 15. Чернівці, 2014,с.36-41

СПЕЦИФІКА ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З ДИСТАНТНИХ СІМЕЙ

Куб'як Н.І., к. пед. н., доцент, доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Дистантними в науковій літературі називають такі сім'ї, члени яких тривалий час перебувають на відстані, через те, що один або обидва батьків працюють за кордоном [4, 87].є потенційно неблагополучними, у них порушені зв'язки з мікро - та макросередовищем, внутрішні родинні зв'язки.

Особливості роботи з дітьми з неблагополучних та дистантних сімей висвітлюють у своїх працях: З. Г. Зайцева [1, 68-72], В. Г. Постовий [3, 15], І. В. Дубовина [2, 364-368]. Проблеми та особливості роботи з дистантними сім'ями описує І. М. Трубавіна [4, 113]. Діти з таких сімей потребують особливої уваги з боку педагогів. Педагогічні працівники загальноосвітніх навчальних закладів та професійно-технічної освіти не завжди мають достатній рівень знань, умінь та навичок для роботи з такими дітьми. Виникає потреба готувати до такої роботи під час навчання або в процесі післядипломної освіти.

Дослідження показують, що у цих сім'ях виникають специфічні проблеми: неузгодженість батьківських поглядів на виховання дітей, непорозуміння дітей з мікросередовищем, а також проблеми адаптації членів сім'ї до зустрічей та нових розлучень, стабілізація сімейних стосунків, організація спілкування на відстані. Крім того можуть виникати конфлікти між батьками та дітьми, девіантна поведінка, алкоголізм та наркоманія серед дітей та підлітків, що залишилися без належного нагляду та інші проблеми [5, 117].

Педагогічні працівники усіх типів навчальних закладів, сьогодні зустрічаються з проблемами виховання дітей із дистантних сімей, а для багатьох з них ця проблема стає досить складною та непосильною через відсутність відповідної підготовки до її вирішення. Підготовка соціальних педагогів та практичних психологів передбачає вивчення особливостей роботи з сім'єю та дітьми, з різними типами сімей та з різними категоріями дітей, хоча, часто немає достатньої практичної підготовки до роботи саме з такими сім'ями та дітьми. Викладачі різних предметів, класні керівники та вихователі у своїй роботі можуть опиратися на знання з курсів педагогіки та психології, свій педагогічний та життєвий досвід, педагогічну інтуїцію, консультиватися з шкільними психологами, читати психолого-педагогічну літературу, періодику. Однак, усе це не завжди дає можливість вирішувати проблеми, через відсутність необхідних умінь та навичок.

Якщо ж говорити про майстрів виробничого навчання, які працюють у професійно-технічних навчальних закладах то часто, будучи майстрами своєї справи, вони не мають достатніх знань з педагогіки та психології, тому їм доводиться практично вирішувати проблеми, до яких вони не завжди готові.

Розглядаючи напрямки та методи підготовки педагогічних працівників до роботи з дітьми з дистантних сімей доцільно виокремити такі:

1) для майбутніх соціальних педагогів та практичних психологів вводити окремі спецкурси та види практики по роботі з дітьми з проблемних сімей і зокрема з дистантних та неблагополучних; 2) при підготовці студентів педагогічних спеціальностей приділяти належну увагу роботі з проблемними сім'ями, вводити більше тем з соціальної педагогіки та соціальної психології (зокрема, пов'язаних з проблемами сім'ї) у програми з педагогіки та психології, а можливо й окремі спецкурси про особливості виховання різних категорій дітей в умовах сучасного суспільства, вводити відповідні завдання для педагогічної практики (наприклад, виявити наявність дітей з дистантних та неблагополучних

сімей у класі, школі, спостереження за ними з метою вивчення проблем їх навчання та виховання, вивчення досвіду роботи класних керівників з такими дітьми і т. і.); 3) для педагогів, які вже працюють у системі загальної середньої та професійно-технічної освіти проводити курси, семінари конференції, тренінги з даної тематики; 4) створювати науково-практичні лабораторії, які б накопичували матеріали з досвіду роботи з дітьми з різних типів сімей, розробляли нові напрямки, форми та методи роботи з ними, і куди б могли звертатися педагогічні працівники за допомогою в разі потреби.

Основними формами роботи з дітьми з дистантних сімей є: групи підтримки, самодопомоги та взаємодопомоги, лекторії, консультаційні пункти, тренінги, семінари, курси, громадські оплачувані роботи для дітей, організація предметного дозвілля, спілкування і відпочинку дітей і батьків, а також гуртки за інтересами, ярмарки професій, клуби спілкування, спільне відзначення свят, благодійні акції, екскурсії, походи та ін. [5, 111-113].

Основними методами роботи є інформування, консультування, переконання, навчання, приклад, представництво, перенавчання, переключення, реконструкція характеру, педагогічні ситуації, вправи тощо.

Отже, при підготовці майбутніх педагогів до роботи з дистантними сім'ями, необхідно виховувати у них гуманістичну спрямованість, формувати професійну компетентність, розвивати педагогічні здібності та педагогічну техніку: уміння використовувати різноманітні форми і методи роботи з дітьми.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Зайцева З. Г. .Неблагополучна сім'я та її вплив на формування особистості дитини //Соціальна підтримка молоді сім'ї. – К.: Академпрес, 1994. – с.68-72
2. Практическая психология образования / Под. Ред. И. В. Дубровиной: Учебник для студентов и средних специальных учебных заведений. – М.: Т. Ц. «Сфера», 1997. – 528с.
3. Програма формування педагогічної культури батьків. За редакцією Постоного В. Г. – К., 2003, - 108с.
4. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю. Трубавіна І. М. Навчальний посібник – К.: ДЦССМ, 2003. – 132с.
5. Якубова Ю. М., Антонова-Турченко О. Г., Святненко Г. В., Московка М. М. Проблеми сім'ї: діти і батьки. – К., 1998с.

ПІДВИЩЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Курило Ольга Юріївна

старший лаборант кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій факультету фізико-математичної, комп'ютерної і технологічної освіти
Бердянський державний педагогічний університет